

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

[૨૦૨૧] જ એસ. સી. આર ૯૫

સુધા સિંઘ

વિરૂદ્ધ

ઉત્તર પ્રદેશ રાજ્ય અને અન્ય

(ફોજદારી અપીલ નં. ૪૪૮/૨૦૨૧)

એપ્રિલ ૨૩, ૨૦૨૧

[એસ. એ. બોબડે, મુખ્ય ન્યાયમૂર્તિશ્રી, એ. એસ. બોપન્ના, ન્યાયમૂર્તિશ્રી અને

વી. રામસુબ્રમણિયન, ન્યાયમૂર્તિશ્રી]

જામીન:યુપી ગેંગસ્ટર એન્ડ એન્ટી-સોશિયલ એક્ટિવિટીઝ (પ્રિવેન્શન)

એક્ટ, ૧૯૮૬ ની કલમ ૩(૧) હેઠળ સજાપાત્ર ગુનાના સંદર્ભમાં ધરપકડ

કરાયેલા આરોપીને જામીન મંજૂર – આરોપી કોન્ટ્રાક્ટ કિલર અને શાર્પ શૂટર

હોવાનો આરોપ છે અને અન્ય લોકો સાથે કાવતરું કરીને અપીલકર્તાના પતિની કથિત રીતે હત્યા કરી હતી – અગાઉ તેના પર હત્યા, હત્યાનો પ્રયાસ અને ગુનાહિત કાવતરું સહિતના ગંભીર ગુનાઓ માટે ૧૫ કેસોમાં કાર્યવાહી કરવામાં આવી હતી – હાઈકોર્ટે આરોપીને ઉદાર શબ્દોમાં જામીન આપ્યા – ફરિયાદી દ્વારા અપીલ – ઠરાવ: હાઈકોર્ટે સાક્ષીઓ માટે સંભવિત ધમકી જેવા અનેક પાસાઓની અવગણના કરી, ટ્રાયલ કોર્ટને રક્ષણ આપવાની ફરજ પાડી – આ પ્રકારના કેસોમાં, એ મહત્વનું છે કે કોર્ટ ફક્ત તેમની સામેના પક્ષકારો અને પ્રશ્નમાં રહેલી ઘટનાને ધ્યાનમાં લઈને આરોપીને આંખ આડા કાન કરીને જામીન પર લાદશે નહીં – હાઈકોર્ટે આરોપીના પૂર્વજો અને તેની ગુનાહિત પ્રવૃત્તિઓનું આયોજન કરીને તેના કૃત્યોનું પુનરાવર્તન કરવાની સંભાવનાને અવગણી – હાઈકોર્ટનો જામીન આપવાનો આદેશ રદ કરવામાં આવ્યો છે.

અપીલને મંજૂરી આપતા કોર્ટે

ઠરાવ્યુ:૧. ઉચ્ચ અદાલતે ઘણા પાસાઓની અવગણના કરી છે, જેમ કે સાક્ષીઓને સંભવિત ખતરો, ટ્રાયલ કોર્ટને રક્ષણ આપવા માટે મજબૂર કરે છે.અદાલતોએ એ બાબત પર વિચાર કરવો જરૂરી છે કે જામીન પર આવી વ્યક્તિઓને મુક્ત કરવાથી સાક્ષીઓ અને પીડિતાના પરિવારના નિર્દોષ સભ્યો

કે જેઓ આગામી ભોગ બની શકે છે તેમના પર શું અસર પડશે.[પેરા ૮] [૯૭-એચ; ૯૮-એ-બી]

૨. એમાં કોઈ શંકા નથી કે સ્વતંત્રતા મહત્વપૂર્ણ છે, ગુનાનો આરોપ ધરાવતી વ્યક્તિની પણ, પરંતુ જો આવા આરોપીને જામીન પર મુક્ત કરવામાં આવે તો પીડિતો/સાક્ષીઓના જીવન અને સ્વતંત્રતા માટે સંભવિત ખતરાને અદાલતોએ ઓળખવો મહત્વપૂર્ણ છે.[પેરા ૧૨] [૯૯-બી]

નીરૂ ચાદવ વિ. યુ. પી. રાજ્ય (૨૦૧૪) ૧૬ એસસીસી ૫૦૮: [૨૦૧૪] ૧૨ એસસીઆર ૪૫૩; એશ મોહમ્મદ વિરુદ્ધ શિવ રાજ સિંહ (૨૦૧૨) ૯ એસસીસી ૪૪૬: [૨૦૧૨] ૭ એસસીઆર ૫૮૪; પ્રશાંત કુમાર સરકાર વિરુદ્ધ આશીષ ચેટર્જી અને અન્ય (૨૦૧૦) ૧૪ એસસીસી ૪૯૬: [૨૦૧૦] ૧૨ એસસીઆર ૧૧૬૫-૫૨ આધાર રાખ્યો હતો.

કેસ કાયદો સંદર્ભ

[૨૦૧૪] ૧૨ એસ. સી. આર. ૪૫૩ પેરા ૯ પર આધાર રાખ્યો હતો.

[૨૦૧૨] ૭ એસ. સી. આર. ૫૮૪ એ પેરા ૧૦ પર આધાર રાખ્યો હતો.

[૨૦૧૦] ૧૨ એસ. સી. આર. ૧૧૬૫ પેરા ૧૧ આધાર રાખ્યો હતો.

ફોજદારી અપીલ ન્યાય: ફોજદારી અપીલ નં.૪૪૮/૨૦૨૧.

ફોજદારી પરચૂરણ જામીન અરજી નં.૩૬૨૩/૨૦૧૮ માં અલ્હાબાદ ખાતેની હાઈકોર્ટના ૦૮.૦૫.૨૦૨૦ ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી.

અપીલકર્તા તરફે વકીલો, નિર્મલ કુમાર અંબસ્થ, સુશ્રી અશિમતા બિસારિયા

પ્રતિવાદીઓ તરફે વકીલો સુશ્રી સૃષ્ટિ સિંહ, અજય કુમાર પ્રજાપતિ.

કોર્ટનો ચુકાદો આના દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો

ચુકાદો

૧. પરવાનગી આપવામાં આવી.

૨. આ ચુ. પી. ગેંગસ્ટર અને અસામાજિક પ્રવૃત્તિઓ (નિવારણ) અધિનિયમ, ૧૯૮૬ની કલમ ૩ (૧) હેઠળ સજાપાત્ર ગુનાના સંબંધમાં ધરપકડ

કરાયેલા આરોપીઓને જામીન આપવાના અલ્હાબાદ હાઈકોર્ટના આદેશ સામે દાખલ કરવામાં આવેલી ફોજદારી અપીલ છે.

૩. અપીલકર્તા મૃતક પીડિત રાજ નારાયણ સિંહની પત્ની છે, જેની આરોપી દ્વારા કથિત રીતે હત્યા કરવામાં આવી છે, જે અહીં પ્રતિવાદી નંબર ૨ છે, અન્ય લોકો સાથે કાવતરામાં.કેસ ક્રાઈમ નં.૨૦૦/૨૦૧૫, પોલીસ સ્ટેશન-સોધારી, જિલ્લા-આઝમગઢ ધરાવતો પ્રથમ માહિતી અહેવાલ તે સંબંધમાં નોંધવામાં આવ્યો હતો અને ભારતીય દંડ સંહિતા, ૧૮૬૦ની કલમ ૧૨૦-બી અને ૩૦૨ અને શસ્ત્ર અધિનિયમ, ૧૯૫૯ની કલમ ૩ અને ૨૫ હેઠળ આરોપી સામે આરોપપત્ર દાખલ કરવામાં આવ્યું હતું.આરોપી પર કોન્ટ્રાક્ટ કિલર અને શાર્પશૂટર હોવાનો આરોપ છે.હકીકતમાં, અગાઉ આરોપી સામે હત્યા, હત્યાનો પ્રયાસ અને ગુનાહિત કાવતરું સહિતના ગંભીર ગુનાઓ માટે પંદર કેસોમાં કાર્યવાહી કરવામાં આવી છે.

૪. ફરિયાદી પક્ષના જણાવ્યા અનુસાર, આરોપી અન્ય વ્યક્તિઓ સાથે આઝમગઢમાં એક સંગઠિત ગુનાહિત ગેંગ ચલાવે છે જે કથિત રીતે ભારતીય દંડ સંહિતાના પ્રકરણ ૧૬, ૧૭ અને ૨૨ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુનાઓ કરે છે.આ ગેંગનો હેતુ ગંભીર પ્રકૃતિના અસંખ્ય ગુનાઓ કરીને શારીરિક અને આર્થિક લાભ મેળવવાનો છે.એવું પણ કહેવામાં આવે છે કે આ ગેંગ જ્યાં કામ કરે છે તે

વિસ્તારમાં ભારે ભય અને આતંક ફેલાવે છે, જેનાથી લોકો આગળ આવે છે અને તેની પ્રવૃત્તિઓ સામે પોલીસ ફરિયાદો કરે છે, અથવા તે બાબત માટે તેને લગતા કેસોમાં જુબાની આપે છે.

૫. આ ફોજદારી અપીલમાં આક્ષેપ કરાયેલા આદેશ દ્વારા, અલ્હાબાદ ઉચ્ચ અદાલતે અહીં આરોપીઓને ખૂબ જ ઉદાર શરતો પર જામીન આપ્યા, જેમ કે જેલ સત્તાવાળાઓના સંતોષ માટે વ્યક્તિગત બોન્ડનો અમલ અને તેની મુક્તિના એક મહિનાની અંદર જામીન રજૂ કરવા.ઉચ્ચ અદાલતે આરોપીની પૃષ્ઠભૂમિ અને તેની ગુનાહિત પ્રવૃત્તિઓનું આયોજન કરીને તેના કૃત્યોનું પુનરાવર્તન કરવાની સંભાવનાની અવગણના કરી છે.

૬. અપીલકર્તા, જે મૃતક પીડિતાની પત્ની છે, દ્વારા જણાવવામાં આવ્યું છે કે કેસ નં.૫૧૧/૨૦૧૬ માં કેસની સુનાવણી દરમિયાન આરોપીનું વર્તન અસહકારનું રહ્યું છે, પહેલા સાક્ષીઓની ઉલટ તપાસ ન કરીને, પછી તેમને પાછા બોલાવવા માટે પ્રાર્થના કરીને અને પછી તેના સાથીદારો દ્વારા સાક્ષીઓને ધમકી આપીને.હકીકતમાં, આરોપીઓના આચરણે સેશન્સ કોર્ટને ટ્રાયલ દરમિયાન કોર્ટમાં સુરક્ષા પૂરી પાડવા અને સાક્ષીઓને સુરક્ષા પૂરી પાડવા માટે પોલીસને નિર્દેશ આપવા માટે પ્રેરિત કરી હતી.

૭. અપીલકર્તા દ્વારા એવી પણ દલીલ કરવામાં આવી છે કે ગુંડાઓને નિયમિત રીતે જામીન આપવાથી ભૂતકાળમાં કાયદો અને વ્યવસ્થાની સ્થિતિ પર પ્રતિકૂળ અસર પડી છે.અપીલકર્તાએ એક વ્યક્તિનું ઉદાહરણ ટાંક્યું છે, જેના પર ૬૪ ફોજદારી કેસોના સંબંધમાં કાર્યવાહી કરવામાં આવી હતી, જેમાં હત્યા, લૂંટ, ગુનાહિત ધમકી, ગેરવસૂલી અને ચુપી-ગેંગસ્ટર એક્ટ વગેરે હેઠળના ગુનાઓનો સમાવેશ થાય છે, પરંતુ તેને જામીન પર મુક્ત કરવામાં આવ્યો હતો.આખરે, જ્યારે પોલીસની એક ટીમ તેને એક કેસમાં પકડવા ગઈ, ત્યારે કથિત રીતે ૮ પોલીસકર્મીઓ માર્યા ગયા હતા અને ઘણા ગંભીર રીતે ઘાયલ થયા હતા.તેથી, અપીલકર્તા દલીલ કરે છે કે અદાલતોએ ઘણી વખત હત્યા, બળાત્કાર અથવા અન્ય પ્રકારના શારીરિક નુકસાન જેવા ગંભીર ગુનાઓના આરોપમાં હિસ્ટ્રીશીટરને મુક્ત કરવામાં અત્યંત સાવચેતી રાખવી જોઈએ.

૮. આ કેસમાં આપણે જોઈએ છીએ કે ઉચ્ચ અદાલતે સાક્ષીઓને સંભવિત ખતરો જેવા અનેક પાસાઓની અવગણના કરી છે, જે ટ્રાયલ કોર્ટને રક્ષણ આપવા માટે મજબૂર કરે છે.એ તરફ ધ્યાન દોરવાની જરૂર નથી કે આ પ્રકારના કેસોમાં, એ મહત્વનું છે કે અદાલતો માત્ર તેમની સામેના પક્ષો અને પ્રશ્નમાં રહેલી ઘટનાને ધ્યાનમાં રાખીને આંખ આડા કાન કરીને આરોપીઓને જામીન પર વિસ્તૃત ન કરે.અદાલતોએ એ બાબત પર વિચાર કરવો જરૂરી છે કે જામીન પર આવી વ્યક્તિઓને મુક્ત કરવાથી સાક્ષીઓ અને પીડિતાના

પરિવારના નિર્દોષ સભ્યો કે જેઓ આગામી ભોગ બની શકે છે તેમના પર શું અસર પડશે.

૯. નીરૂ યાદવ વિરુદ્ધ આ અદાલત. યુ. પી. રાજ્યએ એવું માન્યું હતું કે જ્યારે કોઈ વલણ અપનાવવામાં આવ્યું હતું કે આરોપી હિસ્ટ્રી શીટર છે, ત્યારે ઉચ્ચ અદાલતો માટે દરેક પાસાની તપાસ કરવી જરૂરી છે અને તે નોંધવું જરૂરી છે કે આરોપી સમાનતાના આધારે જામીન પર મુક્ત થવાનો હકદાર છે.

૧૦. એશ મોહમ્મદ વિ. શિવ રાજ સિંહમાં, આ અદાલતે અવલોકન કર્યું હતું કે જ્યારે નાગરિકો શાંતિપૂર્ણ જીવન જીવવાથી ડરતા હતા અને ઘોર ગુનાઓ સુવ્યવસ્થિત સમાજની સ્થાપનામાં અવરોધો હતા, ત્યારે અદાલતો વધુ મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવે છે, અને બોજ ભારે હોય છે.તેમાં આરોપીઓના ગુનાહિત ઇતિહાસનું યોગ્ય વિશ્લેષણ કરવાની જરૂરિયાત પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો હતો.

૧૧. પ્રશાંત કુમાર સરકાર વિરુદ્ધ આશિષ ચેટર્જી અને અન્ય કેસમાં એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે આ અદાલત સામાન્ય રીતે આરોપીઓને જામીન આપવા અથવા નકારી કાઢવાના હાઈકોર્ટના આદેશમાં દખલ કરશે નહીં.તેમ છતાં, ઉચ્ચ અદાલત માટે આ અદાલતના નિર્ણયોના સમૂહ દ્વારા નિર્ધારિત

ગુણોત્તરના પાલનમાં વિવેકપૂર્ણ, સાવધાનીપૂર્વક અને કડક રીતે તેની વિવેકબુદ્ધિનો ઉપયોગ કરવો તે સમાન રીતે અનિવાર્ય હતું.ચુકાદામાં દર્શાવેલ પરિબળો હતા:

(૧) આરોપીએ ગુનો કર્યો હોવાનું માનવા માટે પ્રથમ દષ્ટિએ અથવા વાજબી આધાર હતો કે કેમ;

(૨) આક્ષેપોની પ્રકૃતિ અને ગંભીરતા;

(૩) દોષિત ઠેરવવાની સ્થિતિમાં સજાની તીવ્રતા;

(૪) જો જમીન આપવામાં આવે તો આરોપી ફરાર થવાનું અથવા ભાગી જવાનું જોખમ;

(૫) આરોપીનું ચારિત્ર્ય, વર્તન, સાધન, પદ અને સ્થિતિ;

(૬) ગુનાનું પુનરાવર્તન થવાની સંભાવના;

(૭) સાક્ષીઓ પ્રભાવિત થવાની વાજબી આશંકા; અને

(૮) જામીન આપીને ન્યાયને નિષ્ફળ બનાવવાનું જોખમ.

૧૨. તેમાં કોઈ શંકા નથી કે સ્વતંત્રતા મહત્વપૂર્ણ છે, ગુનાનો આરોપ લગાવનાર વ્યક્તિની પણ, પરંતુ જો આવા આરોપીઓને જામીન પર મુક્ત કરવામાં આવે તો અદાલતો માટે પીડિતો/સાક્ષીઓના જીવન અને સ્વતંત્રતા માટે સંભવિત જોખમને ઓળખવું મહત્વપૂર્ણ છે.

૧૩. તેથી અમે અપીલને મંજૂરી આપીએ છીએ અને આરોપીઓને જામીન આપવાના અલ્હાબાદ હાઈકોર્ટના આદેશને રદ કરીએ છીએ.

અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવે છે.

વિષય: જામીનઅરજી નિર્ણીત કરતા પરીબળો

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/દુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/દુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.